

Bøndur vunnu á myndugleikunum

Festarar skulu ekki sjálvir hefta fyrri lán til festi tí tað máar støðið undan teirra rættartrygd

BÓNDALÍV

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Tað er skeivt at krevja, at festarar sjálvir skulu hefta fyrri lánnum til festið.

Tað heldur Løgtingsins Umboðsmaður.

Búnaðargrunnurin brúkar annars tað mannagongd at hann krevur persónliga trygd frá festarum, sum taka lán til festið.

Tað hevur Bóndafelagið ikki góðtikið og tað endaði við, at felagið legði málið fyrri Løgtingsins Umboðsmann.

Úrskurðurin hjá Umboðsmanninum er ein tvíaldur

Tað er órímligt at krevja, at festarar skulu hefta persónliga fyrri lán, teir t aka úr Búnaðargrunninum til festið, heldur Løgtingsins Umboðsmaður

ósigur fyrri Búnaðargrunnin.

Fyrst meinti Búnaðargrunnunin, at hann var ikki um ein partur í almennu fyrisitingini og koma sostatt ikki undir heimildarøkið hjá Umboðsmanninum.

Men Løgtingsins Umboðsmaður sigur, at ongin ivi er um, at grunnurin er ein partur í almennu fyrisitingini og sostatt eisini er umfataður av virkisøkinum hjá umboðsmanninum.

Harafturat heldur Umboðsmaðurin, at við at krevja persónliga kautión frá festara, kann Búnaðargrunnurin seta festaran í eina vánaliga rættarstöðu, tí festarin kautiónerar persónligt fyrri eitt lán til festið, ið landið eigur.

Samstundis hevur festarin onga trygd fyrri, at hann fær fullt endurgjald fyrri gjørdar iløgur á festið.

Einki í lógargrundarlagnum gevur ábending um, at ætlanin hevur verið, at grunnurin skuldi krevja persónliga kautión frá festarum fyrri festilán.

Tvørturímóti bendir alt á, at ætlanin hevur verið, at Búnaðargrunnurin skal tryggja, at lán einans verða veitt til virksema, sum hevur vinnuligt grundarlag, og at raksturinn kann bera lánið.

Umboðsmaðurin metti, at kravið um persónliga kautión er ein órímlig treyt at seta festarum. Tann hátturin, sum grunnurin velur at tryggja sínar ognir uppá, stendur ikki í mót við tær avleiðingar, sum kunnu verða fyrri festaran. Umboðsmaðurin bað tí Búnaðargrunnin um at taka spurningin um persónliga kautión upp til nýggja støðutakan og lata seg frætta, hvat viðari hendir í málinum.

Ikki meiri stuðul til sethús á bygd

Eini sethús á bygd kunnu ikki seljast fyrri tað, tey kosta at byggja. Tí er trygðin hjá bankunum ikki so góð, sum í einum húsum í Havn og av tí sama krevja teir hægri rentu av sethúsum á bygd

Tað er verri at figgja sethús á bygd enn tað er í Havnini, men tað er ikki eitt mál, sum landsstýrið heldur at tað er neyðugt at gera nakað við

SETHÚSAFÍGGING

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Landsstýrið fer ikki at gera tað lættari at figgja sethús á bygd.

Tað gjørdi Bárður Nielsen, landsstýrismaður í figgjarmálum, greitt, nú hann svaraði einum spurningi frá Kára P. Højgaard, lögtingsmanni.

Løgtingsmaðurin vísti á, at hús á bygd hava lægri söluvirði enn hús í Havn.

Hann sigur, at byggir tú eina hús á útoyggj, kosta tey áleið 1,2 millión. Tá húsini

eru liðug, kanst tú neyvan selja tey meir enn 800.000 krónur, sum er 30% minni enn tey kostaðu at byggja. Hetta ger, at trupult er at figgja bygging í útjaðaranum afturímóti í miðøkinum og ivaleyst verður lánið dýrari av tí sama, tí trygðin er minni.

Tí spurdi hann um politiskar ætlanir eru at javna hendismunin.

Hann heldur, at tað kann verða gjørt við rentustuðlinum, so at lánarin í útjaðaranum fær hægri rentustuðul enn tann, sum byggir í miðøkinum, so rentuútreiðslurnar eru áleið tær somu?

Men hetta er ikki ein spurningur, sum Bárður Nielsen ætlar at gera nakað við.

Hann sigur, at hann er greiður um stöðuna.

Men hann helt ikki, at tað var longur at fara so langt út um Havnina fyrri at hetta

ger seg galdandi.

Men hann metti ikki, at hetta er ein trupulleiki, sum rentustuðulin kann gera nakað við.

- Tað er ikki av figgjarligum orsökum, at fólk seta seg í nógv størri húsaskuld fyrri at búa í Havn. Hann vantar eisini, at tað skal meiri enn hægri rentustuðul til fyrri at fáa fólk at búsetast á útoyggj.

Men landsstýrismaðurin vísti eisini á, at rentustuðulin er ein almenn skipan og hann helt, at tað var var skeivt at gera mun á fólk í hesum føri, alt eftir, hvar tey vilja búsetast.

Hann helt eisini, at prismetunurin á húsum í sær sjálvum tillagar hesi viðurskipti.

Hann vísti eisini á, at hámark er sett fyrri, hvussu nógv kann fáast í rentustuðuli, saman, hvussu nógv eina hús kosta.

Skúvoyingar missa ikki Rituna

Ætlanin var at ein brunnbátur skuldi brúkast til farmaflutning út men skúvoyingar settu seg ímóti tí og teir fingur sín vilja

SKÚVOYARSIGLING

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Tað verður framvegis Ritan, sum fer at røkja farmaflutningin til og úr Skúvoy.

Tað staðfestir Jacob Vestergaard, landsstýrismaður.

I lögtinginum spurdi Páll á Reynatúgvu um tað er rætt, at skúvoyingar fara at missa farmatúrarnar hjá Rituni og istaðin skulu dúva uppá neyðloysn við einum brunnbáti til farmaflutning.

Tað er nú at siglingin til Nólsoyar skal økjast, at Strandferðslan ætlaði at taka Rituna úr farmasiglingini til Skúvoyar og at lata ein brunnbát færa farmin til og úr Skúvoy.

Landsstýrismaðurin vísti á, at Ritan siglir við farmi til og úr Skúvoy hvønn týsdag og ætlanin var at bota um farmaflutningin til og úr oynni við at lata brunnbátin Dragaberg sigla við farminum istaðin.

Støðan er tann, at viðrar ikki týsdagar hjá Rituni, kann farmaflutningurin til Skúvoyar verða seinkaður í fleiri dagar og enntá í vikur. Men kundi Dragaberg siglt við farmi helt hann at siglingin kundi verið meiri reglulig. Og hann helt, at fyrri

so vítt kundi kundi tað gera tað sama, hvørjum báti, farmurin varð fæddur í og úr oynni við.

Men skúvoyingar hava mótmælt hesum og tiskil hevur Strandferðslan slept ætlanina.

Sostatt fer Ritan framvegis at flyta farm til Skúvoyar hvønn týsdag. Viðrar ikki, er ætlanin at royna at finna aðra loysn, so at farmaflutningurin ikki verður seinkaður órímliga leingi.

Annars ætlar Strandferðslan at gera royndir við øðrum farmaflutningi til og úr Skúvoy fyrri at vita um tað ikki ber til at bota um tænastuna og reglusemið í hesum flutningi.

Arbeiða víðari við eftirskúlanum í Hvalba

Landsstýrið er vælviljað fyrri ætlaða eftirskúlanum í Hvalba, men ymisk viðurskipti mugu útgreinast meiri, sigur landsstýrismaðurin í skúlamálum

EFTIRSKÚLI

Áki Bertholdsen
aki@sosialurin.fo

Landsstýrið er sinnað at arbeiða víðari fyrri at ætlaði eftirskúlin í Hvalba kann gerast veruleiki.

Tað sigur Jógvan á Lakjuni, landsstýrismaður í skúla-

málum.

Hergeir Nielsen, lögtingsmaður, hevur spurt hann gongd er í málinum um eftirskúlan, sum ein arbeiðsbólkur skeyt upp at byggja í Hvalba.

Jógvan á Lakjuni sigur, at síðani málið varð lagt fyrri landsstýrið í heyst, varð tað tikið upp í landsstýrinum, sum er vælviljað móttvegis ætlanini.

Landsstýrið vildi tó ikki seta pening av til skúlan á figgjarlógini í ár, tí mett varð, at ov nógvir leysir endar vóru enn.

Men í ár hevur so ein fundur verið ímillum stigtakararnar, bæði kommunu-

feløgini og mentamálaráðið um eftirskúlan.

Jógvan á Lakjuni vísti á, at talan er um eitt stórmál, sum kostar einar 90 milliónir krónur, har av landið og kommunurnar betala hvør sína helvt.

Tí er hetta eitt mál, sum má fyrireikast gjølliga.

Hann vísti eisini á, at tað er neyðugt at útgreina pedagogiskt innihald og onnur viðurskipti og tað er hetta, sum nú verður arbeitt við.